

GRUPA:	- Rodzice dzieci przedszkolnych - Rodzice dzieci w klasach 1-3
CZAS TRWANIA:	25-30 minut
OPIS:	Spotkanie ma pozwolić na zapoznanie rodziców i opiekunów z kwestiami przeciwdziałania przemocy rówieśniczej podejmowanymi z dziećmi w czasie lekcji. Przeprowadzenie spotkania ma wspierać zbudowanie relacji rodzic-placówka opartej na wiedzy o tym, jak każdy z podmiotów działa oraz jak te działania mogą ze sobą współgrać, aby wzmacniać efekty działań wychowawczych, podejmowanych w szkole.
CELE ZAJĘĆ:	- wzmocnienie relacji rodzic-szkola / przedszkole; - zapoznanie rodziców z kwestiami przeciwdziałania przemocy rówieśniczej oraz ich znaczeniem w długoterminowych efektach uczenia i wychowania; - zbudowanie relacji wychowawca-rodzina jako fundament wsparcia dzieci; - uświadomienie rodzicom, jak współpraca i dobre relacje budują bezpieczne i przyjazne środowisko; - podkreślenie znaczenia dobrych relacji między rodzicami dla prawidłowych relacji w gronie rówieśniczym dzieci; - wzmocnienie poczucia przynależności.
UWAGA:	Spotkanie powinno odbyć się po przynajmniej jednym zajęciach z dziećmi w obszarze przeciwdziałania przemocy rówieśniczej

Przebieg spotkania

1. Powitanie i podkreślenie znaczenia relacji z rodzicami

Nauczyciel / Nauczycielka serdecznie wita rodziców, dziękuje za obecność i za to, że są ważną częścią szkolnej społeczności. Wyjaśnia powód spotkania (Tydzień Przeciwdziałania Przemocy Rówieśniczej). Podkreśla, że szkoła ma być przestrzenią, w której każdy czuje się szanowany i ważny.

Ważnym motywem całego spotkania, jest zwrócenie uwagi rodziców, że współpraca i dobra relacja na linii szkoła-rodzina, tworzy najlepsze warunki dla rozwoju dzieci oraz jest jednym z czynników przeciwdziałających problemom związanym z przemocą rówieśniczą.

Przebieg spotkania

2. Krótkie omówienie zajęć, które odbyły się w klasie/grupie w ramach Tygodnia Przeciwdziałania Przemocy Rówieśniczej

Nauczyciel / Nauczycielka opowiada krótko o przebiegu zajęć oraz o tym, jak wyglądało zaangażowanie dzieci w spotkanie.

Omawia pokrótce:

- najważniejsze wnioski wynikające z uwag i spostrzeżeń dzieci;
- wszelkie elementy niepokojące, które ujawniły się w toku zajęć;
- spostrzeżenia dotyczące zasobów dzieci w zakresie umiejętności emocjonalnych, komunikacyjnych, które mogą przeciwdziałać przemocy rówieśniczej;
- dalsze kroki w pracy z dziećmi.

3. Krótka analiza problemu przemocy rówieśniczej

Nauczyciel / Nauczycielka krótko omawia kwestie związane z przemocą rówieśniczą, które wynikają z badań. Może również wskazać, które elementy mają znaczenie w danej grupie (jakie problemy dostrzega wychowawca), a które nie pojawiają się, ale wciąż warto o nich wiedzieć – być wrażliwym na wszelkie niepokojące sygnały ze strony dziecka.

- Definicja przemocy rówieśniczej.
- Co mówią badania?
- Konsekwencje przemocy rówieśniczej w grupie.
- Co robi szkoła / przedszkole, aby wspierać dzieci?
- Co mogą zrobić rodzice?

4. Jak wspieramy dzieci (My jako placówka)? Budowanie pozytywnych relacji w klasie i wśród rówieśników

Nauczyciel / Nauczycielka podkreśla wartość tego, że w klasie / grupie dzieci mają okazję spotykać różne dzieci, poznawać ich emocje, potrzeby i uczyć się je rozumieć. Zwraca uwagę, że nawet proste gesty, jak dzielenie się zabawkami, pomoc koledze czy czekanie na swoją kolej, to ważne kroki w nauce współpracy i szacunku. Jednocześnie dające podstawę do rozwijania postawy empatycznej, która jest ważnym czynnikiem przeciwdziałającym zachowaniom przemocowym.

- Omówienie sposobów działania oraz procedur wdrażanych w szkole w przypadku zaistnienia przemocy rówieśniczej.

Przebieg spotkania

5. Co mogą zrobić rodzice, aby wspierać działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w grupie rówieśniczej dziecka?

Nie wszyscy rodzice posiadają wiedzę i naturalne umiejętności wspierania swoich dzieci oraz modelowania zachowań budujących relacje, dlatego tak ważne jest pokazanie przez nauczyciela / nauczycielkę, co każdy rodzic może zrobić.

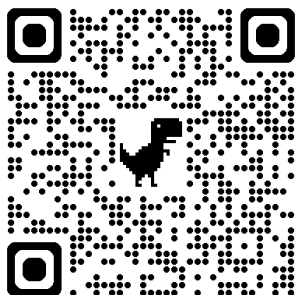
Np.:

- zachęcanie do rozmów z dzieckiem o dobrych doświadczeniach w placówce – co sprawia dziecku radość, z kim się lubi bawić, czego się uczy;
- wspieranie dziecka w wyrażaniu emocji i mówienia o niepokojących sytuacjach, których doświadcza na co dzień;
- współpraca ze szkołą – informowanie o sukcesach i trudnościach, wspólne szukanie rozwiązań.

Warto też uświadomić rodzicom, że ich dziecko może przeżywać szkolne sytuacje inaczej niż jego rówieśnicy – inne rzeczy mogą być dla niego ważne, trudne czy ciekawe. Każdy ma swoją perspektywę i potrzeby, które wpływają na to, jak odbieramy codzienne doświadczenia – dotyczy to zarówno dzieci, jak i dorosłych.

6. Podsumowanie i otwarta rozmowa

Wychowawca / Wychowawczyni udostępnia dodatkowe materiały i źródła wiedzy dla rodziców oraz zachęca do pozostawania w kontakcie.

[Strona zapoznająca z Komunikacją bez przemocy](https://nvcwszkole.pl/)

<https://nvcwszkole.pl/>

Materiały pomocnicze

Wskazówki do prowadzenia spotkania z rodzicami

1. Proste i jasne komunikaty

- Mów zrozumiale, unikaj fachowego żargonu.
- Używaj przykładów z życia codziennego dzieci, by lepiej zobrazować temat.

2. Skupienie na pozytywach

- Zamiast mówić o problemach, podkreślaj dobre strony i możliwości rozwoju relacji.
- Zachęcaj do dzielenia się tym, co w klasie i w domu działa dobrze.

3. Angażowanie rodziców (do wyboru, jeśli starczy Ci czasu)

- Zaprosz rodziców do krótkiej, pozytywnej dyskusji, np.: „Jakie talenty i mocne strony zauważacie u swoich dzieci? Jak widzicie, że te zasoby pomagają im dobrze współpracować z rówieśnikami?” (możesz dać im to jako „pracę domową” do wykonania z dziećmi)
- Podkreśl, że każde dziecko wnosi do grupy coś wartościowego – swoje zainteresowania, umiejętności i pomysły.
- Uważnie słuchaj i okazuj zrozumienie.

4. Spotkanie ma informować i edukować – nie straszyć

- Przeprowadź spotkanie w przyjaznej, otwartej atmosferze.
- Zwracaj uwagę rodzicom, że nie chodzi o to, aby ich straszyć lub szukać problemów tam, gdzie ich nie ma, ale żeby uwrażliwić ich na wszelkie niepokojące sygnały, które mogą w przyszłości zgłaszać dzieci.
- Zwróć uwagę, że kiedy zdarza się przemoc wśród dzieci, nie chodzi o szukanie i karanie winnych, ale o wychowywanie i edukowanie, żeby przygotować dzieci do funkcjonowania społecznego w dobrostanie psychicznym. Chcemy młodym dać jak najwięcej kompetencji emocjonalnych, aby umiały współdziałać i budować relacje z rówieśnikami bez przemocy.

Propozycja slajdów do prezentacji

Slajd 1: Razem tworzymy dobre relacje

Szkoła / Przedszkole i dom to zespół, który współpracując, działa na rzecz dobrostanu dziecka. Nasza współpraca buduje poczucie bezpieczeństwa i zaufanie.

Dodatkowa informacja: W kontekście przeciwdziałania przemocy rówieśniczej ma to znaczenie ze względu na istotę dobrego przepływu informacji między dorosłymi. Co więcej, kiedy dorośli opierają swoje relacje na zaufaniu i akceptacji, modelują w ten sposób zachowania dzieci.

Slajd 2: Jak dzieci uczą się pozytywnych relacji?

Dzieci uczą się przez codzienne wspólne zabawy i naukę, dzięki wsparciu dorosłych i rówieśników, a także przez naśladowanie dobrych wzorców. Ważnym elementem tej nauki są zajęcia tematyczne.

- najważniejsze wnioski z zajęć z dziećmi;
- kompetencje rozwijane w czasie zajęć;
- dalsze kroki w pracy z dziećmi.

Dodatkowa informacja: Jak pokazują badania najważniejszym czynnikiem ryzyka związanym z występowaniem przemocy rówieśniczej jest trudna sytuacja interpersonalna w klasie. Klasy charakteryzujące się złymi stosunkami między dziećmi, brakiem poczucia bezpieczeństwa uczniów, podziałami na wrogie podgrupy, odrzucaniem jednostek, panującym zamieszaniem i brakiem skoncentrowania na lekcjach lub negatywnymi normami dotyczącymi traktowania innych osób będą sprzyjać występowaniu przemocy.

Slajd 3: Czym jest przemoc rówieśnicza?

Przemoc rówieśnicza to celowe i powtarzalne działania wyrządzające krzywdę innemu dziecku. Może mieć formę:

- fizyczną (np. pobicie, zabieranie rzeczy),
- psychiczną/werbalną (obelgi, przezywanie),
- relacyjną (wykluczanie, odizolowanie, zabawa w „uciekanie”).

Propozycja slajdów do prezentacji

Slajd 4: Co mówią badania?

Analizy postrzegania przemocy rówieśniczej przez nauczycieli, rodziców i uczniów (Sitarczyk & Dudziak, 2024):

- Najczęstsza forma przemocy: przezywanie, wyśmiewanie (potwierdzają nauczyciele – 96,55%, rodzice – 82,79%, uczniowie – ponad 70%)
- Powszechne zjawiska: obelgi, wykluczenie, nieprawdziwe historie, groźby
- Nauczyciele nie zawsze mają wgląd w te sytuacje – dlatego ważne są sygnały od dzieci i rodziców!

Konsekwencje: obniżona samoocena, izolacja, lęk, zaburzenia emocjonalne

Slajd 5: Czy dzieci reagują?

65% uczniów i uczennic w wieku szkolnym było świadkami przemocy, z czego 80% zareagowało:

- ✓ Stanęli w obronie ofiary
- ✓ Powiadomili nauczyciela
- ✗ Rzadziej: zgłosili psychologowi (6%)
- ✗ 20% uczniów nie reaguje – z powodu lęku i braku poczucia bezpieczeństwa

Slajd 6: Co możemy zrobić jako rodzice?

- Słuchać uważnie – nie bagatelizować „żartów” i niepokojących nas zabaw.
- Rozmawiać codziennie – o emocjach, relacjach, sytuacjach w klasie.
- Obserwować sygnały ostrzegawcze – zmiany zachowania, unikanie szkoły.
- Współpracować ze szkołą – nie zwlekać ze zgłoszeniem niepokojących sytuacji.
- Nie budować wrogości między dziećmi – nie każdy konflikt, nieporozumienie lub problem między dziećmi wymaga interwencji ze strony rodziców i karania winnych.

Slajd 7: Co robimy w naszej placówce?

- ✓ Wdrażamy działania profilaktyczne
- ✓ Prowadzimy zajęcia z empatii i komunikacji
- ✓ Obserwujemy przestrzeń wspólną
- ✓ Reagujemy zgodnie z procedurami
- ✓ Współpracujemy z psychologiem i pedagogiem szkolnym

Rodzice są ważnymi sojusznikami szkoły w działaniach na rzecz dobrostanu dzieci.

Bibliografia

Sitarczyk, M., Dudziak, A. (2024). Przemoc rówieśnicza w szkole w percepcji nauczycieli, rodziców i uczniów. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia*, 37(2), 43–59. DOI: 10.17951/j.2024.37.2.43-59

Poszwa, K., Myślińska, D. (2020). Analiza zjawiska przemocy rówieśniczej – teoria i badania własne. *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 19(4), 12–25.

Pyżalski, J. (2018). Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej w szkole – krytyczny przegląd stosowanych rozwiązań. *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 17(1), 30–45.

Węgrzynowska, J. (2016). Dzieci doświadczające przemocy rówieśniczej. *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 15(1).

*Materiał opracowany przez Zespół Fundacji „Instytut Edukacji Pozytywnej”
Więcej informacji na: instytutep.pl
E-mail: kontakt@instytutep.pl*